

Ö?retmen Adaylar?n?n Kitap Okuma Al??kanl???na ?li?kin Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Adaylar?n?n Kitap Okuma Al??kanl???na ?li?kin Tutum Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27001>

Özet

Ö?retmen Adaylar?n?n Kitap Okuma Al??kanl??na ?li?kin Tutum Ölçe?i (TOAD), Fatma Susar K?rm?z? taraf?ndan 2012 y?l?nda geli?tirilm? bir ölçektir. Bu ölçe?in temel amac?, üniversitelerin e?itim fakültelerinde ö?renim görmekte olan ö?retmen adaylar?n?n, kitap okuma al??kanl?klar?na yönelik sahip olduklar? tutumlar? geçerli ve güvenilir bir biçimde belirlemektir. Ölçek, özellikle gelece?in e?itincilerinin okuma kültürüne verdikleri de?eri ve bu kültürü ö?rencilerine aktarma potansiyellerini anlamak için kritik bir araç sunmaktadır. Ölçek geli?tirme çal??mas?, akademik standartlara uygun olarak geçerlik ve güvenirlik analizlerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Adaylar?, Kitap Okuma Al??kanl??, Tutum Ölçe?i, Okuma Kültürü, Psikometrik Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Fatma Susar K?rm?z?

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?retmenlik mesle?ine haz?rlanan üniversite ö?rencilerinin kitap okuma eylemine kar?? sergiledikleri duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri sistematik olarak ölçmektir. Ö?retmenlerin, ö?rencilerine okuma sevgisini a??lamada rol model olmalar? beklendi?inden, adaylar?n kendi okuma tutumlar?n?n belirlenmesi, e?itim programlar?n?n ve pedagojik yakla??mlar?n geli?tirilmesi aç?s?ndan büyük önem ta??maktadır.

Bu ölçek, e?itim ara?t?rmac?lara ve politika yap?c?lara, ö?retmen adaylar?n?n okuma al??kanl?klar?na yönelik tutum düzeylerini saptama ve bu tutumlar? etkileyen faktörleri inceleme imkanı sa?lamaktadır. Elde edilen veriler, okuma kültürünü destekleyici müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda temel te?kil etmektedir.

Yap?

Ölçek, psikolojideki tutum kavram?na dayanmaktadır. Tutum, bireyin belirli bir nesne, olay veya duruma kar?? gösterdi?i ö?renilmi? ve tutarlı? tepki e?ilimi olarak tan?mlan?r. Bu ölçek özelinde, yap? (konstrükt) "Kitap Okuma Al??kanl??na ?li?kin Tutum"dur. Bu tutumun genellikle üç temel bile?en etraf?nda ?ekillendi?i varsayılır:

Bili?sel Bile?en: Kitap okuman?n faydalar?, önemi ve gereklili?i hakk?ndaki inançlar.

Duygusal Bile?en: Kitap okumaya kar?? hissedilen sevgi, ilgi, keyif veya tam tersi kayg?, s?k?nt? gibi duygular.

Davran??sal Bile?en: Kitap okumaya yönelik eylemleri ger?ekle?tirme e?ilimi veya niyeti (örne?in, düzenli olarak kitap sat?n alma veya okuma gruplar?na kat?lma).

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, ölçe?in ger?ekten de ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (kitap okuma tutumunu) ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamay? amaçlam??t?r. Orijinal çal??mada (Susar K?rm?z?, 2012), öncelikle uzman görü?leri al?narak kapsam geçerli?i sa?lanm??t?r. Yap? geçerli?inin incelenmesi için ise genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r.

Yap? geçerli?i kapsam?nda, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) tekniklerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar alt?nda topland???n? ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu göstermi? olmal?d?r.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in ölçtü?ü özelli?i tutarlı ve istikrarlı bir ?ekilde ölçme derecesini ifade eder. Orijinal çal??mada, ölçe?in iç tutarlıl??n? belirlemek amacıyla yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesapland??? varsay?lmaktad?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri (genellikle .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu oldu?unu gösterir.

Ek olarak, ölçe?in zamana kar?? istikrar?n? belirlemek için test-tekrar test güvenirlik katsay?s?n?n da hesapland??? öngörülmektedir. Bu katsay?n?n yüksek olması, ö?retmen adaylar?n?n kitap okuma tutumlar?n?n k?sa vadede stabil oldu?unu ve ölçek sonuçlar?n?n güvenilir oldu?unu kan?tlar.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, yap?sal boyutlar?n? ortaya ç?karmak amacıyla Faktör Analizi uygulanm??t?r. Bu analiz sonucunda, ölçe?in tek boyutlu bir yap? yerine, kitap okuma tutumunu farklı yönleriyle ele alan birden fazla faktörden olu?tu?u belirlenmi? olmal?d?r. Tipik olarak, bu tür tutum ölçekleri "Okumaya Yönelik ?lgi ve Haz Alma", "Okuman?n Önemi ve Faydas?na ?li?kin ?nanç" ve "Okuma Davran??n? Ger?ekle?tirme E?ilimi" gibi alt boyutlara ayr?labilir.

Faktör yüklerinin yüksek olması ve faktörlerin toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klamas?, ölçe?in yap?sal olarak güçlü oldu?unu göstermektedir. Bu faktör yap?s?, ara?t?rmac?lara sadece genel tutumu de?il, ayn? zamanda tutumun hangi spesifik boyutlarda güçlü veya zayıf oldu?unu

anlama imkan? sunar.

Ölçek Yap?s?

Test Tipi: Geli?tirme (Özgün bir ölçek geli?tirme çal??mas?d?r.)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i. (Derecelendirme bilgisi eksik olsa da, tutum ölçekleri genellikle 4'lü veya 5'li Likert format?nda sunulur. Örne?in: "Tamamen Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri, özellikle e?itim fakültelerinde ö?renim gören ö?retmen adaylar?.

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler (genellikle 18-25 ya? aral???).

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, Türkiye'deki çe?itli üniversitelerin e?itim fakültelerinde okuyan, farklı bran?lardan (s?n?f ö?retmenli?i, Türkçe ö?retmenli?i vb.) ö?retmen adaylar? üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz Bildirimli Envanter (Self-Report Inventory). Kat?l?mc?lar, kitap okuma al??kanl?klar?na dair maddelere ne derece kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Okuma E?itimi, Ö?retmen E?itimi, Likert Ölçe?i, Tutum Ölçümü, Psikometri, Cronbach Alfa, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanmam??t?r.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: fsusar@pau.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Pamukkale Üniversitesi, E?itim Fakültesi (Ölçe?in yay?nland??? dönemdeki ba?l?l?k).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik bir dergide yay?nlanm?? özgün bir geli?tirme çal??mas?d?r. Kullan?m izni ve ko?ullar? için sorumlu yazar Fatma Susar K?rm?z? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?li?: 2012

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki adresten indirilebilir: [ogretmen-adaylarinin-kitap-okuma-aliskanligina-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Susar K?rm?z?, F. (2012). Ö?retmen Adaylar?n?n Kitap Okuma Al??kanl??na ?li?kin Tutum Ölçe?i : Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Electronic Turkish Studies*, 7(3), 2353-2366.

Ö?retmen Adaylar?n?n Kitap Okuma Al??kanl??na ?li?kin Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak metinde sa?lanmam??t?r. Maddeler ve tam derecelendirme format? için lütfen Fatma Susar K?rm?z?'n?n 2012 y?l?nda yay?mlanan akademik makalesine ba?vurunuz. Makalede, geli?tirilen ve geçerli?i/güvenirli?i sa?lanan tüm maddeler detayl? olarak sunulmaktad?r.